



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Jacobi Alvarez de Paz Opera**

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

**Álvarez de Paz, Jacobo**

**Lvgdvni, 1611**

De triplici vita spirituali, actiua, contemplatiua, & mista. Cap. xiiij.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Climac.  
gradu 1.

adeptione, consistit, assequeris. Et ne putes te verum esse religiosum, nisi hæc quæ diximus fugiens, quotidianæ operæ, virtutem virtuti, & feruorem feruori adiciere studeas. Ut enim verissime dixit Ioannes Climacus Ille est fidelis, & prudens monachus, qui feruorem suum seruauit inextinguibilem, & in

dies vsque ad finem vitæ suæ, ignem igni adiciere, feruorem feruori, desiderium desiderio, ac studium studio numquam desinit. Si huius spiritualis occupationis obliuisceris, & rebus sæcularibus & prophanis inhæres, te ipsum lædis, & falsi religiosi, & viri spiritualis nomen vsurpas.



## PARS SECVNDA

De Triplici vita spirituali sacris literis adumbrata.

**P**riusquam tres vitas spirituales tranſcendendas aggrediar, visum est mihi plures earum imagines sacris literis contentas præmittere, & mysticis expositionibus illustrare quæ ad sequentem tractationem ianuam aperiant. Res aliquantulum curiosa est sed non inutilis, neque à desiderio virorum spiritualium aliena, in qua sub historiarum Sanctarum inuolueris intelligent, quod diuersi Ecclesiæ status, ac professiones contineant.

De triplici vita spirituali, actiua, contemplatiua, & mixta.

CAPVT XIII.



**V**i vitam spiritualem profitentur, cuius naturam, gradusque descripsimus; tribus modis creatori famulari, & in cœlestem patriam præparare festinant. Aut enim in externis se exercet actionibus, aut internis animi studiis occupantur; aut simul exteriora virtutum opera, & interiores functiones mentis, tota auiditate suscipiunt. Horum viuendi modorum quodam loco meminit Augustinus, in hunc modum scribens: In tribus quoque illis vitæ generibus, vno scilicet non segniter, sed in contemplatione, vel inquisitione veritatis otioso, altero in gerendis rebus humanis negotioso, tertio ex utroque genere temperato: Cum quaeritur quid horum sit potius eligendum, non finis boni habet controuersiam, sed quid horum trium difficultatem, vel facilitatem afferat, ad consequendum, vel retinendum finem boni in ista questione versatur. Et rursus alio loco: Ex tribus verò illis vitæ generibus, otioso, actiuo, & ex utroque composito, quamuis salua fide, quisque possit in quolibet eorum vitæ ducere, & ad sempiterna præmia peruenire; interest tamen quid amore teneat veritatis, quid officio charitatis impedit. Ex his ergo tribus bene, studiosèque viuendi rationibus, tres sunt vitæ spirituales exortæ: actiua, contemplatiua, & mixta. sub studiosa, atque spirituali vita contentæ. Actiua (vt eas breuiter exponamus) est, quæ externas virtutis occupationes tractat. Contemplatiua, quæ contemplationi diuinorum intendit: Mixta, quæ neque actione sola, neque contemplatione contenta in utroque studio pari cura, ac diligentia versatur.

Harum trium vitarum, actiua videtur secundior: contemplatiua formosior: mixta felicior. Prima est laboriosior: secunda quietior: tertia robustior. Altera vtilior: altera iucundior: tertia præstantior. Denique in actiua incipimus: in contemplatiua proficimus: in mixta perficimur, atque consummamur. Et omnis, qui perpetuam felicitatem assequi cupit in aliquo huius triplicis vitæ debet studio occupari;

**A** vt scilicet vel bona actio eum teneat, vel contemplatio distineat, vel actionis, contemplationisque vicissitudo deleat. Quare volentibus cum Mose, & veris Israëlitis tenebras Aegypti, id est, peccata deserere, & in terram viuentium iustis promissam conuolare, illud Exodi est sine vlla cunctatione dicendum. Dominus Deus Hebræorum vocauit nos, ibimus viam trium dierum in solitudinem, vt in molemus Domino Deo nostro. Via trium dierum illis consocienda est, vt nimirum ingrediantur virtutis actionem, vel veritatis contemplationem, vel tam actionis, quam contemplationis studium, atque laborem. Aliqua namque istarum viarum necessaria est, vt quis possit, vel ab Aegypto peccatorum discedere, vel ad præmium æternum peruenire. Et ideo etiam Angelus apud Ezechielem mensus est latitudinem portæ templi trium cubitorum hinc, & trium cubitorum inde, quia videlicet cœlestem patriam, non nisi per sanctæ Trinitatis fidem ingredimur, & per tres istas vitas, tamquam per portam trium cubitorum intramus. Tertia quoque pars terræ in Apocalypsi comburitur, & tertia pars arborum concrematur, & duæ partes Domino illæ servantur, quia nimirum actiui, & contemplatiui, (atque aded ex utraque vita compositi, qui non debent ab illis merito & actione secerni) in sorte Domini ponendi sunt: Qui verò nullam istarum vitarum exercet, in parte Diaboli numerandi. Vnde magnus cōtemplator Richardus: Duæ hominum partes (ait) sunt Dei, actiui scilicet, & contemplatiui, imperfecti, & perfecti, minores, & maiores. Istas duas partes Deus sibi assumit, quia pusillus cum maioribus benedixit. Tertia pars, quæ est malorum, Diabolo relicta est, & fracta gradine, & igne commixta in sanguine, duabus, quæ Dei sunt, illis permanentibus, combusta est. Itaque stientes in vitam beatam conscendere, quicumque illi sint, siue religiosi, siue sæculares, debet aut actiones virtutum exteriores colere, aut cōtemplationis iter arripere, aut simul vtrumque opus in vnam viuendi rationem copulare, quia in istis viuendi modis, solum, vel in aliquo illorum Domini mandata seruantur, & extra illos, nullo pacto valet quisquam, aut diuinam legem seruare, aut Prælatorum scita custodire. Qui autem præcepta Domini, & Ecclesiæ ac Prælatorum, qui eius personam agunt, mandata nõ

seruat,

Aug. 19.  
de ciuita.  
c. 2.

Ibi. c. 19.

Exod. 3.  
18.

Ezechiel.  
40. 48.

Apocal. 8.  
7.

Richard. 3. in Apo.  
cal. c. 2.

seruat, minime poterit vitam æternam adipisci.

Cum autem hæc ita sint, manifestum est, tres istas vitas, ad omnes homines, tam seculares, quam religiosos pertinere; nullumque esse recte, & secundum præceptum rationis viuentem, qui earum aliquam non sequatur. Sed necesse quoniam modo, magis proprie in religiosos quadrat, ac peculiariter eorum congregationibus, caribusque conveniunt. Seculares enim in duas classes, siue in duos ordines libet redigere: alterum eorum, qui vitam voluptuosam, aut ambitiosam, & vitiiis, ac cupiditatibus dedita agunt: alterum verò illorum, qui diuina mandata custodiunt, & virtutem amates puritati cordis inseruiunt. Et illis quidem cum tribus spiritualibus vitis, nihil commune est, cum non spiritualiter, sed carnaliter viuant, non virtutum itinera, sed vitiorum precipitia sectentur. Nam qui aliquam vitam spirituales amplectendam suscipiunt, Domino suis operibus obsequuntur, illius famuli sunt, adeo, vt possint cum magna fiducia dicere: Tuus sum ego, saluum me fac, quoniam iustificaciones tuas exquiliui. ] Qui verò vitis, & peccatis se tradant, non Domino seruiunt, sed Diabolo famulantur; imò quot sunt vitia ab ipsis amata, tot implacabilibus heris se subiiciunt. Egrege enim dixit Ambrosius: Non potest dicere secularis (& loquitur de eo, qui vitiose viuunt) Tuus sum, plures enim dominos habet. Venit libido, & dicit, meus es. quia ea, quæ sunt corporis concupiscis, in illius adolescentulæ amore te mihi vendidisti, in illius concubitu meretricis pretium pro te annuerai. Venit auaritia, & dicit, argentum, & aurum, quod habes, seruitutis tuæ pretium est; possessio, quam tenes, iuris tui emptio, venditio libertatis tuæ est. Venit luxuria & dicit; meus es, vnus diei conuiuium pretium tuæ vitæ est, ille sumptus epularum, tui capitis licitatio, tui est summa contractus; & quod peius est, caro emptus es pretio, vilior cibo es tuo, pretiosior est vnus diei mensa tua, quam totius temporis vita: Inter calices te redemi, inter epulas acquisiui. Venit ambitio, & dicit tibi; plane meus es, necis, quòd ideo imperare aliis te feci, vt mihi ipse seruires; Necis, quòd ideo potestatem in te contuli, vt meæ te subiicerem potestati: An ignoras ipsi Domino saluatori dictum esse ab huius mundi principe cum ei ostendisset omnia regna mundi: Hæc omnia tibi dabo, si procidens adoraueris me: ] Antè ergo ipse subiicitur, qui alios vult habere subiectos. Veniunt omnia vitia, & singula dicunt: meus es. Quem tanti competit, quam vile mancipium est: Quo modo ergo tu, qui huiusmodi es, potes Christo dicere: Tuus sum? Respondebit tibi ille: Non quicumque dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum caelorum; non quicumque dicit; Tuus sum, meus est. ] Qui ita se à vero omnium Domino subtrahit, & in tot falsorum dominorum se redigunt potestatem, nullam vitam earum proficentur, quibus homines saluti animæ consulunt, & soli Domino famulantur. Cum autem isti sint innumerabiles: Nam stultorum infinitus est numerus ] maior mundi pars vitam spirituales non agnoscit, & ab his tribus vitis, atque itineribus æternitatis est prorsus aliena.

Alij verò seculares, qui recte viuunt, & præceptis Dei, & Ecclesie se subdunt, aut vitam in actione positam, aut in contemplatione constitutam, aut in vtraque simul functione occupatam sequuntur. Hoc certum est, sed nullam vitam istarum cum ea perfectione exercere possunt, quam ceteri religiosi custodiunt. Primum quidem, quoniam viuentes in seculo, propria voluntate instigante, hunc, aut illum viuendi modum assumunt, religiosi verò, obedientia, & iussu

**A** prælati mouente, aliquam viuendi rationem istarum accipiunt. Deinde quoniam illi ex ratione proprii status, neque ad vitam actiuam, neque ad contemplatiuam, neque ad mixtam obligantur. Nullus enim secularis statum habet, id est, vitæ firmitatem voto, & solemnitare stabilitam, atque ad perfectionem externam obligatam, si tamen Episcopos excipiamus, qui in seculo vitam agentes statum habent (vt Angelicus doctor affirmauit) religiosorum statu perfectiorem. Quare seculares possunt exercitia mutare, & ab actione ad contemplationem, & ab hac ad vtriusque sequelam transire. At religiosi ex natura proprii status, quem seculo renunciantes acceperunt, aliquam vitam trium istarum colunt. Nam status religionis, ad Dei & proximi dilectionem, tamquam ad finem ordinatur, per opera alicuius ex tribus istis vitis consequendum, ex quibus (vt ipse beatus Thomas ait) oritur religionum diuersitas. Quia nimirum hæc ad opera vitæ actiuæ; illa ad opera vitæ contemplatiuæ; alia verò ad opera vitæ mixtæ est instituta. Et quia religio actiuæ, non omnes actiones vitæ actiuæ exercet, & similiter religio contemplatiuæ, aut mixtæ, non omnes functiones vitæ contemplatiuæ, aut mixtæ tractat: hinc ortum habet, vt multæ, ac distincte esse possint religiones actiuæ, quarum vna huic generi actionis, alia verò alteri insitit: & idem de religionibus contemplatiuis, aut mixtis est sine vlla dubitatione dicendum. Atque adeo religiosi non possunt exercitia omnino mutare, neque in canobium ab eo, qui regula statutus est, nouum viuendi modum inferre.

**B** Præterea, viuentes in seculo, vitam, cuius studio occupantur, non semel inutilibus actionibus interrumpunt, aut in suis bonis actibus, ad propriam commoditatem tantum aspirantes, & nullum aliorum finem diuini obsequij quærentes, vix actiuæ vitæ naturam substantiamque conseruant. Nam cum sint in medio nationis prauæ, & peruersæ, hoc est, inter eos, qui innumeris peccatis se tradit, & in distortos fines suas omnes actiones referunt, difficile est horum exemplis non infici, & inter illos in cura diuitiarum, & honorum, diuinum beneplacitum quærere, & non inanem gloriam, superbiam, & ambitionem aucupari. Quam difficultatem, vt sacra Scriptura declararet, sancti Iob patriam exquisitè descripsit, dicens: Vir erat in terra Hus nomine Iob. ] Vt hoc eius laudibus proficiat (inquit Gregorius) quòd bonus inter malos fuit. Neque enim valde laudabile est, bonum esse cum bonis, sed bonum esse cum malis, sicut enim grauioris culpæ est inter bonos, bonum non esse, ita immensi est præconij bonum etiam inter malos extitisse. ] Qui ad eandem laudem pertinere ait, quòd idem sanctus Patriarcha alio loco dixit: Frater sui draconum, & socius struthionum. ] Et quòd Petrus de iusto Loth, dixit: Eum Sodomorum operibus cruciari. ] Et Dominus Angelo Ecclesie Pergamensis ait: Ticio vbi habitas, vbi sedes est Sathanæ, & tenes nomen meum, & non negasti fidem meam. ] Atque ipsius dilectæ sponsæ suæ hæc laudationem tribuit: Sicut liliū inter spinas, sic amica mea inter filias. ] Isti omnes Spiritus sancti ore laudantur, quia inter malos innocenter vixerunt, & à recto virtutis tramite in peccata non declinauerunt, vt conperitum sit, valde esse difficile inter malorum turbas, iniquitatem nõ discere, & picem tangere, atque eius atrore non inquinari. Vnde Laurentius Iulianus opinumè ait: Hinc secularium, quam periculosa sit vita percipitur, quorum conuersatio socialis, est cum peccatoribus cupidis, elatis, incompolitris, & mo-

**C** ribus

D. Tho. 2. 2. q. 184. art. 5. o. 8.

D. Tho. 2. 2. q. 188. art. 1.

Iob. 1. 1.

Gregor. 1. mor. c. 1.

Iob. 30. 29.

1. Petr. 2. 7. Apoc. 2. 13. Cant. 2. 2.

Iust. de compun. etone, et compl. in geant. finem.

Psal. 118. 94.

Ambros. in psal. 118.

ad. 3.

schil. 48.

cal. 8.

Matt. 4. 9.

Matt. 7. 21.

har. li. n. apo. c. 2.

Eccles. 1. 15.

Sapi. 2. 6.

ribus effrenatis. Undique illis offeruntur scandala, & scelerum materia, quæ vix à spiritualibus, & perfectis declinari valent. O quam sapissimè cadunt vt debiles, & cæci; ò quàm frequenter ab extraneis peccata discunt quæ ignorabant? Malitiosi efficiuntur, impudici, & discolori suasionè, ac familiaritate delinquentium. Vicissim sibi parant laqueos, & mutua exhortatione loquuntur. Venite, fruamur bonis, quæ sunt ] & cætera. Sed vitam religiosam amplectentes, his omnibus periculis sunt admodum expediti. Non permittuntur illis occupationes, quæ vitam spiritualem, quam sequuntur, interturbent; non occurrunt distorti fines, qui bona opera inficiant, non exempla prauorum, quæ malum persuadeant. Breuiter, inter bonos viuunt, & vitam habent in Deum tendentem, in perfectionem ordinatam, & quadam bonorum operum continuatione contextam.

Tandem in sæculo nullus ferè inter istas vitas ordo seruatur, & pauci sunt admodum, qui ab vna ad aliam ordinatè conscendant, quia plurimi seculares, aut in actiua vita semper manèt, aut infirmo, & non satis solido fundamento, orationis ædificationè incipiunt, aut animarum curam onusque suscipiunt. At in religione magnus est istarum trium vitarum ordo, ac dispositio; & qualibet illarum aliquid vitæ religiosæ tempus sibi vindicat, & tanquam proprium, ac sui studio consecratū exposcit. Quemadmodum enim in scientiarum scholis spatia temporū sunt inter disciplinas distributa, ita vt primi anni Grammaticæ, sequentes eloquentiæ, & deinde alij philosophiæ, alij iuris peritiæ, aut Theologiæ designentur. Et erraret ille, non sine magna iactura, qui aut ordinem disciplinarū inueteret, aut eodè tempore in omnium studium inculceret: Ita in schola religionis tēpora sunt inter istas tres vitas distributa, vt quis ordinem tenens in earum adeptione, eundat tandē in vnaquaque perfectus. Et sicut non omnia reipublicæ munera omnibus congruūt, sed hæc nobilibus, & viris illustribus, illa communibus ciuibus, alia verò plebi conueniant, & infimæ multitudinis, ita in religione nō omnes religiosi tres prædictas vitas arripiūt, sed quidā actiuā, alij contemplatiuam: alij ex vtraque militam profitentur. Actiua vita propria est nouitiorum, & eorum fratrum, qui vacant obsequiis temporalibus. Contemplatiua est, non solum illorum, qui in solitudinibus commorantur, sed & eorum, qui scientias religioso statui congruas addiscunt, vt ad proximos iuandos efficiantur idonei. Milita est, prælatorum, atq; eorum, qui iam ad sacerdotalem gradum euecti, in proximorum salutem incumbunt. Quemadmodū enim in collegio Christi fuere diaconi, qui post eius ascensum in cœlum, temporalia curabant, & discipuli, qui doctrinam de cœlo allatam percipiebant: & Apostoli, quorum munus erat, doctrinam (qua iam erant imbuti) seminare, & gentes in Dei cultum, & cognitionem adducere: sic in religionibus, quæ nihil aliud sunt nisi Christi collegia, ab ipso instituta, & per aliquos insignes seruos fundata, & gubernata; tria ista inueniuntur hominum genera: quorum primum actiuæ vitæ; secundum verò contemplatiuæ; tertium autem vitæ mixtæ leges obseruat. Ista ergo vitæ sub spirituali atque studiosa vita comprehensæ videntur in cætu religiosorum demigrasse, atque ibi domicilium pacatū inuenisse. Quia igitur vniuersæ actiones religiosæ his tribus vitis continentur, necessarium est earum vitarum naturā, finem, & actus explicare: vt quisq; religiosus sciat suo muneri satisfacere, & modo viuendi sibi proprio operam dare. Sed antequam tractationem istam exquisitiùs aggrediamur, libet ha-

rum trium vitarum imagines à Domino in Scripturis sanctis delineatas, breuiter declarare, vt ex typo veritatem, ex vmbra substantiam, atque ex imagine, instituti nostri pulchritudinem agnoscamus.

De prima imagine vitæ actiuæ, & contemplatiuæ.

CAPVT XIII.

**R**EX pulcherrimam virginem, quam duxit uxorem, impensè amans, aut filium, quem genuit, tenerrimè diligens, & omnibus amore suum testatum esse volens, iubet eius imaginem in præcipuo loco aulae regiae depingi, quo vniuersis ingredientibus pateat, se illius amore teneri, nimisque cupere summis honoribus cumulari. Hanc idololatriæ causam fuisse Sapientiæ liber manifestè testatur. Acerbo enim luctu (ait) dolens pater, citò sibi rapti filij fecit imaginem, & illum, qui tunc quasi homo mortuus fuerat, nunc tanquam Deum colere cepit. ] O magna generis humani calamitas! amoris signa transtulit in incitamenta peccati, & quod primò charitati seruiebat, fecit, vt tātæ Dei iniuriæ deseruiret. Sed satis sit nobis hunc esse hominū morem, internum mentis amorè imaginibus eorum, quos amat, ostendere, & quod intus in corde latet, his externis insignibus demonstrare. Sic ergo Dominus quanto amore istas tres vitas spirituales complectatur, hac ratione nobis manifestare decreuit, eas in editissimo loco Ecclesiæ suæ, hoc est, in Scriptura sancta, non semel, sed sæpe depingens, vt omnes hanc regiam aulam ingredientibus, & egredientibus, passim eas iponas valde formosas videant, quas omnium Dominus diligit, illasque sibi amore coniungere & obsequiis nitantur copulare. Has ergo imagines contemplantur nunc, & ipsarum pulchritudine interiores animæ sensus oblectemus. Et sanè duas primas vitas actiuam, & contemplatiuam, tanquam sorores, charissimas, & in vita mixta insolubili nexu copulatas, vna semper litera sacra præsignant. Ipsarum fuere imagines, quatuor paria feminarū, quæ suis moribus, operibus, votis, harum vitarum naturas, & actiones expresserunt.

**P**rimum par est duarum filiarum Saul, quas ex Achinoam uxore suscepit. Et nomina (inquit Scriptura) duarum filiarum eius (scilicet Saul) nomen primogenitæ Merob, & nomen minoris Michol. Has duas sorores vitam actiuam, & contemplatiuam expressisse, Magnus Gregorius his verbis explicuit. Si quis autem velit per primogenitam filiā, contemplatiuam vitam; per minorem, actiuam potest accipere. Et tunc quidem Merob de multitudine dicitur, quia multitudinis turbas deserit, & ad rariorem numerum, in contemplatione, perfectorum venit. Non ergo multitudo, sed de multitudine esse dicitur, vt non hi, cum quibus est, sed vnde venerat agnoscatur. Michol verò ex omnibus dicitur, vt in actiua vita, vniuersalis vita sanctæ Ecclesiæ designetur. In actiua etenim vita etiam illi sunt prius, qui postea ad contemplatiuam secretū transeunt: sed in contemplatiua remotione exterioris vitæ solitudine grauati non sunt. Illa ergo de multitudine; ista verò de omnibus dici potest, quia actiua vita omnes continet, cōtemplatiua omnium conspectum declinat, vt se conspectu mentis cœlestibus iungat.]

Oculos igitur primò in has imagines intenda-

mus,

Sap. 14.  
15.

1. Reg. 14.  
49.

Greg. lib.  
1. in 1. Reg.  
ad c. 14.  
non longe à fine.